

ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ АД

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

през 2016 година

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	2
Акционерна структура	2
I. Преглед на дейността	3
1. Основна дейност	3
2. Резултати от дейността	4
3. Рискови фактори за дейността	9
Очаквани рискове и несигурности през 2017 г.	10
II. Анализ на финансови и нефинансови основни показатели	11
1. Защита на околната среда	11
2. Корпоративна социална отговорност	11
III. Важни събития, настъпили от началото на годината	12
IV. Предвиждано развитие на дружеството и планирана стопанска политика	12
V. Научноизследователска и развойна дейност	13
VI. Акции на дружеството	14
1. Собствени акции	14
2. Промени в цената на акциите на дружеството	14
3. Изплащане на дивиденди и лихви	15
VII. Клонове. Служители	15
VIII. Финансови инструменти, използвани от предприятието	16
1. Счетоводна политика	16
2. Финансови инструменти	17
3. Ликвидност	17
4. Експозиция на предприятието по отношение на риска	17
IX. Декларация за корпоративно управление	18
1. Кодекс за корпоративно управление	18
2. Приложение на кодекса	18
3. Оценка на прилагането на кодекса	19
4. Система на вътрешен контрол и управление на риска	20
5. Информация по чл. 10 от Директива 2004/25/ЕО	21
6. Информация за членовете на Съвета на директорите	21
7. Политика на многообразие	22
X. Допълнителна информация по приложение 10 на Наредба № 2 на КФН	22
XI. Анализ и разяснение на информацията по приложение 11 на Наредба № 2 на КФН	26

Въведение

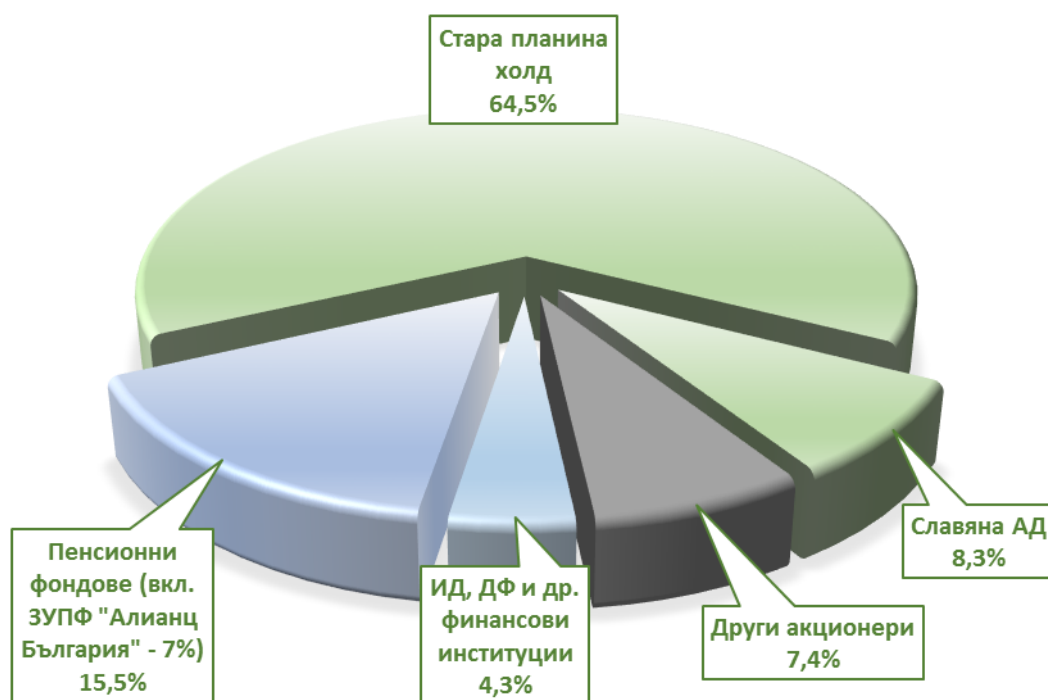
Годишният доклад за дейността представя коментар и анализ на финансовия отчет и друга съществена информация относно финансовото състояние и резултатите от дейността на дружеството. Той съдържа информацията по чл. 39 от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), както чл. 32, ал. 1, т. 2 и 4 от Наредба № 2 на Комисията за финансов надзор.

ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ АД (ХЕС АД) – град Ямбол е основано през 1968 година с основна дейност производство на хидравлични изделия.

На 23.10.1991 г. с решение, вписано в Търговския регистър, ХЕС АД е преобразувано в акционерно дружество за неопределен срок, с предмет на дейност: маркетингова, изследователска, развойна, производствена, инженерингова, пласментна и вътрешно- и външнотърговска дейност в областта на хидравличните изделия и системи, общо машиностроене, стоки и услуги за населението.

На основание МСС 27 ХЕС АД е дъщерно предприятие и е част от икономическа група. Мажоритарен акционер на емитента е [СТАРА ПЛАНИНА ХОЛД АД](#), който притежава 64,53 % от капитала на ХЕС АД към 31.12.2016 г. Стара планина холд АД, ЕИК 121227995, е холдингова компания със седалище и адрес на управление в град София, ул. „Фредерик Жолио Кюри” № 20, ет. 9, с предмет на дейност: Придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; придобиване управление и продажба на облигации, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензии за използване на патенти на дружества, в които холдинговото акционерно дружество участва; финансираня на дружества, в които участва холдинговото дружество; други търговски сделки, които не са забранени със закон. Холдингът притежава акции от промишлени предприятия в различни области на производството на продукти. Той участва дейно в развитието на българската промишленост като постига европейско и световно ниво на качество и рентабилност.

Акционерна структура

към 31.12.2016 г.

I. Преглед на дейността

1. Основна дейност

Основната дейност на ХЕС АД е разгърната на две площадки в град Ямбол: Базов завод и ЗТО (Цех 440).

Предприятието работи със собствени машини, съоръжения, транспортни средства и друго оборудване. Разполага с инсталации за галванични и лакобояджийски покрития.

Производството на ХЕС е ориентирано към изпълнение на клиентски поръчки за:

- бутални хидравлични цилиндри – еднодействащи и двойнодействащи, с и без демпфериране в края на хода, с диаметър на буталото от 20 до 180 мм;
- плунжерни хидравлични цилиндри – с диаметър на плунжера от 20 до 160 мм, с максимална дължина на хода 2500 мм;
- телескопични хидравлични цилиндри – еднодействащи до 8 степени, с максимален ход до 8000 мм, двойнодействащи до 3 степени с максимален ход 4500 мм;
- прецизни ротационни детайли с или без нанесени върху тях галванични покрития.

От 2005 година управлението на качеството в ХЕС АД е определено като съответстващо на международния стандарт за качество ISO 9001:2000, съгласно получени сертификати:

Certificate of Approval for ISO 9001:2015, издаден от TÜV Rheiland

Произвежданите изделия се подлагат на 100% изпитание и се придружават с необходимите сертификати за качество. Гаранцията, която фирмата предоставя на своите клиенти е 18 месеца.

Търговската ориентация на ХЕС АД е преобладаващо експортна. През 2016 година износът има дял от 94%, а вътрешният пазар около 6%. Продукцията се изнася за Австрия, Италия, Русия, Франция, САЩ, Холандия, Словения, Германия и др.

Конкурентни на ХЕС АД фирми на вътрешния пазар са:

Джебел-96 ООД – Джебел
Кирково ООД – Кирково
Крес-Д – Казанлък
Пневматика-Серта АД – Кърджали

Някои от конкурентите на ХЕС АД на външните пазари са:

Chapel Group - Франция
Tecnocilindri – Италия
Hidraulica U.M. Ploreni S.A. – Румъния
Contarini Leopoldo S.r.l. – Италия
Glual Hidraulica S.A. – Испания
Bucher Hydraulics GmbH – Германия
Euromat Henrion Hydraulique S.A. – Франция
Hydropa GmbH & Cie.KG – Германия
Hytos A.S. – Чехия
Weber Hydraulik GmbH – Германия

Дружеството има установени трайни взаимоотношения с реномирани български и европейски доставчици на суровини и материали.

2. Резултати от дейността

Представените по-долу финансови данни дават информация за развитието и резултатите от дейността на предприятието, както и неговото състояние.

Показател (хил. лв.)	2014 г.	2015 г.	2016 г.
Приходи от основна дейност	41 708	42 050	45 978
Разходи за основна дейност	38 444	38 421	42 159
Печалба от основна дейност	4 215	4 551	4 142
Нетна печалба от дейността	3 779	4 084	3 705
Сума на активите, в т.ч.:	36 178	37 312	37 699
- нетекущи	17 861	18 834	20 405
- текущи	18 317	18 478	17 294
Акционерен капитал	18 194	18 194	18 194
Брой акции	18 193 752	18 193 752	18 193 752
Брутен дивидент (хил. лева)	2 911	3 639	
Дивидент на една акция (в лева)	0,16	0,20	

През 2006 г. капиталът на дружеството е увеличен със собствени средства 10 пъти. С решение на ОСА от 04.06.2015 г. капиталът на дружеството отново е увеличен със собствени средства и броят на акциите се увеличи още 6 пъти.

По решение на Съвета на директорите на ХЕС АД през 2007 г. бе осъществено успешно увеличение на капитала чрез публично предлагане на нова емисия акции.

ПРИХОДИ

През 2016 г. са реализирани нетни приходи от продажби в размер на 45 978 хил. лева, което представлява увеличение от 9,34% в сравнение с продажбите през 2015 година и 10,24% в сравнение с продажбите през 2014 година. По наша оценка изминалата 2016 година бе трудна, но успешна. Годишните приходи от продажби са най-високи след финансовата криза.

Стойностният обем на продажбите за PALFINGER GROUP през 2016 г. отбеляза ръст с 8% спрямо нивото от 2015 г. като достигна 33 ,27 млн. лева при отчетени 30,90 млн. лв. за 2015 г. Основен принос за този ръст имаха европейските структури на групата, като освен заводите за кранове, много добри нива постигнаха и фирмите Palfinger-Guima и Palfinger-Epsilon. През 2016 година отбелязахме 20-годишното успешно сътрудничество с нашия най-голям клиент.

Продажбите за другите клиенти на ХЕС АД също имаха възходяща тенденция, макар и в различни граници. Продажбите за Нидерландската фирма STERTIL продължиха своя ръст. След покачването с 4% през 2015 година, сега през 2016 година отново отчитаме повишение с 5,7% Подобно на предходната година, и сега ръстът се дължи главно на продажбите към локацията на STERTIL в САЩ – над 35% .

Поредният ръст на продажбите за руската фирма РОСТСЕЛМАШ беляза 2016 година. Предвид трудностите, които съпътстваха Руската икономика през последните години, нашите очаквания бяха за продължаващ спад. Напротив, продажбите нараснаха с над 20% спрямо 2015 година, а и настоящата 2017 започва много силно. Независимо от този факт, взаимните санкции между ЕС и Русия продължават да затрудняват нашия бизнес по много направления.

Вътрешният пазар също бележи минимално покачване спрямо нивото си от предходната година, като отново трябва да отбележим, че основните поръчители са български търговски фирми. Над 75% от продажбите ни към такива клиенти се експортират веднага в чужбина.

По-долу представяме сравнителна информация за продажбите през последните 3 години:

Реализация по години на основни видове изделия:

Реализирани цилиндри	Продажби 2014 г.		Продажби 2015 г.		Продажби 2016 г.	
	брой	стойност (хил. лв.)	брой	стойност (хил. лв.)	брой	стойност (хил. лв.)
Бутални	121 694	33 737	128 370	36 453	141 508	40 262
Плунжерни	13 222	2 096	11 326	1 570	12 033	1 809
Телескопични	2 109	2 080	1 467	1 969	1 474	2 079
Общо:	137 025	37 913	141 163	39 992	155 015	44 150

Реализация по години по видове дейност:

Показател /хил. лв./	2014 г.	2015 г.	2016 г.
Приходи от основна дейност, в т. ч.	41 708	42 050	45 978
Продукция	41 049	41 429	45 389
Услуги	301	353	228
Други	358	268	361

За вътрешния пазар е характерно ниско потребление, малка или по-често липса на серийност и повторяемост, кратки срокове за изпълнение. Високи са изискванията за качество и средни цени.

За външния пазар е характерна ниска и средна серийност и повторяемост, планирани срокове за изпълнение с тенденция за свиване на хоризонта. Много високи изисквания за качество и ниски цени.

В смисъла на горепосочените характеристики на пазарите и съобразно целите, поставени пред дружеството, може да се твърди, че нивото на конкурентоспособност на ХЕС е добро, както на външния, така и по отношение на вътрешния пазар. В подкрепа на тези твърдения може да се посочи следното:

- Основно предимство на ХЕС е действащата Система за йерархично организиране на познанията „за“ и „от“ управление на процесите, базирана на компютърен софтуер, притежаващ функциите: ERP (Планиране на ресурсите), PDM (Управление на документооборота), CRM (Управление на взаимоотношенията с клиенти), PLM (Управление на жизнения цикъл на продукта), CAD-CAM, DNC и други. Системата интегрира всички основни процеси и създава възможност за управление движението на голямо множество от различни по своя характер продукти, в различни по размер партии, в различни интервали от време. Повишава се значително гъвкавостта на ХЕС като доставчик по отношение на цялата гама изделия, независимо от големината на серията. Това е стратегическо предимство в съвременните тенденции на демасовизация на индустриалните пазари и влиянието на този фактор рефлектира в посока на значително намаляване на сроковете за обслужване на клиентите и относително по – ниска себестойност.

- ХЕС притежава опит в бързо и ефективно въвеждане на ключови технологични процеси. Това дава възможност за предоставяне на пазара на изделия с високи качествени показатели, в широка гама, с дребна серийност, превъзхождащи предлаганите условия от конкуренцията, при едновременно поддържане на конкурентни цени.
- Поради безспорни ценови предимства спрямо конкурентите от Северна Европа, за нас са от значение конкурентите от бързо развиващите се икономики от азиатския регион. В този аспект, географското разположение на ХЕС АД в близост до европейските клиенти се явява осезаемо предимство, което едновременно води до съкращаване на сроковете за доставка и намалява относителния дял на транспортните разходи в себестойността на крайното изделие.
- С доказани възможности за обслужване в широка продуктова гама със значително намалена серийност, ХЕС АД утвърждава наложена практика за поддържане на дългосрочни договори за комплексно обслужване с хидравлични елементи на компании – производители на OEM (*Оригинално машинно оборудване*).

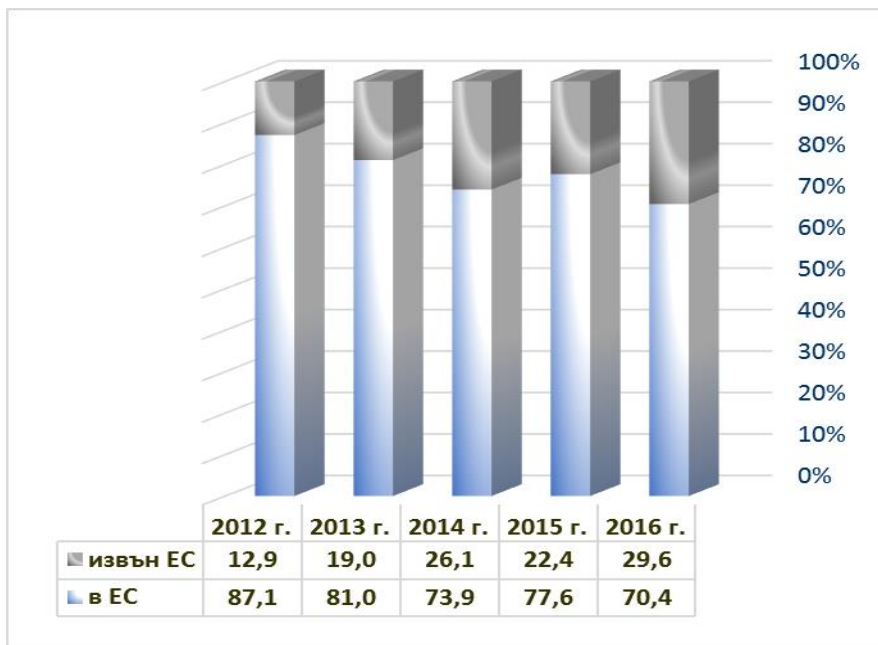
Информация за продажбите на ХЕС АД по основни пазари

(в хил. лева и процент от общите продажби)

Пазари	2014 г.	%	2015 г.	%	2016 г.	%
Австрия	15 947	38,85	16 480	39.78	17 282	38.08
Русия	7 350	17,91	6 060	14.63	7 582	16.70
Франция	5 814	14,16	6 888	16.63	7 623	16.79
САЩ	3 355	8,17	3 183	7.68	3 445	7.59
Холандия	2 853	6,95	2 674	6.45	2 584	5.69
Словения	2 225	5,42	2 575	6.22	2 510	5.53
България	2 117	5,16	2 495	6.02	2 870	6.32
Германия	1 118	2,72	741	1.79	896	1.97
Италия	270	0,66	306	0.74	294	0.65
Други	-	-	27	0.07	303	0.67
Общо	41 049	100,00	41 429	100.00	45 389	100.00

В тази обстановка мениджмънтът на предприятието концентрира своите усилия в подобряване производителността на труда. Брутната печалба към 31.12.2016 е 4142 хил. лв., което представлява спад от 8,99% спрямо 2015 година. По-ниският финансов резултат се дължи основно на актуализация на продажните цени с оглед конкурентната среда и ръст на разходите за труд с 1,1% при запазване броя на наетите лица.

Динамика на продажбите

Динамиката на продажбите по страни, посочени в горната таблица показва, че след покачването на износа (извън ЕС) през 2012+2013, в последните три години той се стабилизира на ниво около 25% от общите продажби на дружеството.

Страните, които формират този износ са само Русия и САЩ, като през годините техните дялове се движат в различни посоки, но като сума подържат стабилно ниво.

РАЗХОДИ

Общите разходи през 2016 г. са в размер на 41 986 хил. лева и се увеличават с 9,91% в сравнение с 2015 година.

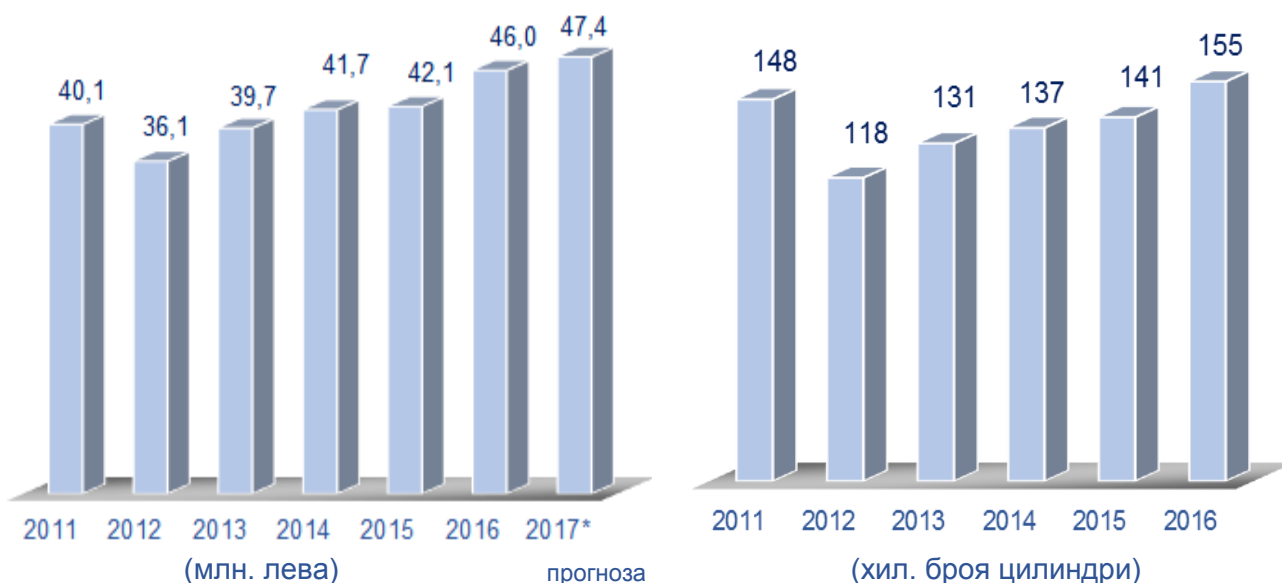
Оперативните разходи – за материали, външни услуги, възнаграждения и амортизации, имат най-голям дял в размера на разходите, като най-голям ръст в сравнение с 2015 година имат разходите за възнаграждения, следвани от разходите за осигуровки.

Разпределение на съществените разходи по икономически елементи:

Разходи	2014		2015		2016	
	хил. лева	отн. дял	хил. лева	отн. дял	хил. лева	отн. дял
1. Разходи за материали	23 405	61,0%	22 422	59,3%	25 092	60,2%
2. Разходи за външни услуги	5 130	13,4%	5 484	14,5%	6 030	14,5%
3. Разходи за амортизации	2 911	7,6%	2 795	7,4%	2 507	6,0%
4. Разходи за възнаграждения	5 498	14,3%	5 706	15,1%	6 567	15,8%
5. Разходи за осигуровки	992	2,6%	1 034	2,7%	1 180	2,8%
6. Други разходи	423	1,1%	365	1,0%	312	0,7%
Обща сума	38 359		37 806		41 688	

От най-съществено значение за формиране разходите за материали са следните: стоманени тръби, кръгли стомани, чугуни, уплътнители, за които съществува достатъчно производство в международен план.

Годишни продажби

Цените на стоманите бяха подкрепени от силно търсене през първите три ÷ четири месеца на 2016 година и се наблюдаваха много опити за достигане на по-високи ценови нива. Последвалото забавяне на продажбите около летните отпуски бързо парира тези опити и дори доведе до минимално намаление на цените през есента. В края на годината, в съответствие с нарастващото търсене, цените отново тръгнаха нагоре. Благодарение на добрите взаимоотношения с своите традиционни доставчици, ХЕС не беше засегнат чувствително от тази голяма динамика през годината. По подобен начин стартира и 2017 година – натиск за покачване на цените в началото на годината, но слаба вероятност тази тенденция да се задържи след средата на годината. първото полугодие на 2017 г.

Както е известно, бизнесът на ХЕС е цикличен. Нетните продажби през второто полугодие на 2016 година достигнаха 81,2% от продажбите през първото полугодие. Причината основно са по-ниските поръчки през август и декември. Първото полугодие на 2016 година бележи ръст от 11,3% в сравнение с първото полугодие на 2015, а второто има ръст съответно от 7,0%.

С оглед силно изразения цикличен бизнес и очакванията на основния ни клиент, ние предвиждаме около 3,16% годишен ръст на продажбите. През 2017 година планираме предприятието да достигне 47,4 млн. лева нетни приходи от продажби. Продажбите през настоящата година ще бъдат най-високи през последните 10 години.

Към датата на изготвяне на доклада ХЕС АД има сключени договорености на годишна база за доставка на основни за производството на хидравлични цилиндри материали, както следва:

- На стоманени тръби: Макс Метал ЕООД, Ceruti S.p.A. ;;
- На кръгли и листови стомани: Металтранс ООД - Перник, Макс Метал ЕООД, Nimet - Румъния, Лавина ЕООД - Ямбол;
- На химикали и масла: Axalta Coating Systems-Austris GmbH, Финтех ООД – София, Марвин ООД – Стара Загора, Камида Ойл ЕООД – Ямбол, ДТЛ-Трейдинг ЕООД Варна;
- На уплътнители: Трелеборг Сийлинг Солюшънс България ЕООД, Freudenberg Simrit Germany GmbH, Hennlih & Zeibich - Австрия, Данко Индустри ООД-София.

Отношенията с горепосочените доставчици и потребители не са в резултат на зависимост, а на утвърдени търговски взаимоотношения и на взаимна финансова изгода.

3. Рискови фактори за дейността

Дейността на ХЕС АД е експортно ориентирана – основно към страните от Европейския съюз. Прогнозите на ръководството на дружеството по отношение на очакваните продажби са силно повлияни от очакванията за състоянието на икономиките на европейските държави и в частност на машиностроителния сектор.

Фактори от вътрешен характер, влияещи върху разходите на дружеството са следните:

- Затрудненото планиране на потребностите поради малки количества и голямо разнообразие не ни позволява оптимизиране на разходите по доставки на материали.
- Образователната система в региона, а и в страната като цяло, предоставя кадри с все по-ниско ниво на знания и умения. Поради това се налага по-дълъг и труден процес на вътрешно-фирмено обучение на всички новонаети работници.
- Настоящите, а и новите клиенти на дружеството прилагат все по-нови технологии в своите продукти, което изисква съответстващо ниво на качество, непрекъснато повишение на квалификацията на персонала, подобряване или подновяване на използваната технологична екипировка.
- Разширяване на развойната дейност за усъвършенстване на съществуващите или усвояване на нови технологични процеси.

Управлението на риска в рамките на ХЕС АД е реализирано системно чрез следните организационни механизми:

- управление на извънредните събития с оперативен характер, включващо стъпките по установяване, регистриране, овладяване на верижните поражения и предприемане на мерки по тяхното преодоляване;
- управление на организационното интегриране на средата чрез Специализиран съвет, създаден ведно с взаимодействащи структури, вкл. по управление на проекти и управление на човешките ресурси.

Систематичните рискове са резултативна величина от макроикономическите рискове и от пазарния риск. Те са свързани с макросредата, в която функционира предприятието, поради което същите не подлежат на управление от страна на неговия ръководен екип.

Несистематични (микроикономически) рискове представляват частта от общия инвестиционен риск и могат да бъдат разделени на две групи: отраслов риск, касаещ несигурността в развитието на отрасъла като цяло, и общофирмен риск, произтичащ от спецификата на конкретното дружество.

Рискови фактори, относими към отрасъл Машиностроене. Отрасловият риск се поражда от влиянието на технологичните промени в отрасъла върху доходите и паричните потоци в този отрасъл, уменията на мениджмънта, силната конкуренция на външни и вътрешни пазари и др.

Общофирмени рискове. Пазарният риск е свързан с промени в пазарните условия. Той включва рискове по получаване на приходи, рискове по получаване на печалба, лихвени рискове и валутни рискове.

Рискове по получаване на приходи. Рисковете по получаване на приходи изискват сериозен анализ на главните фактори, които пораждат несигурност в реализацията на продажбите на хидравлични изделия. Тази несигурност може да бъде измерена чрез променливостта на получаваните приходи в течение на времето. За значителното намаляване на рисковете се разчита на вътрешнофирмената способност за ефективно прогнозиране и планиране, както и поддържането на стабилни

взаимоотношения с клиенти. Основният икономически субект – Palfinger Group определя значителен процент от продажбите на дружеството, като неговото успешно пазарно присъствие предопределя стабилитета на продажбите на ХЕС АД.

Рискове по получаване на печалба. Пазарният риск се проявява в по-бързото спадане на приходите от продажби, в сравнение с темпа на намаляване на разходите.

Лихвени рискове. Лихвеният риск е свързан с промени в нивата на пазарните лихвени проценти, които биха могли да доведат до увеличаване на лихвените разходи и съответно намаляване на финансовия резултат на дружеството.

Валутни рискове. Валутният риск се изразява при неблагоприятна промяна в съотношението между валутите, в които са деноминирани приходите и/или разходите на дружеството. Тенденцията на курса EUR/USD, която задържа нивата на еврото и през 2016 година, доведе до възвръщане на конкурентоспособността на европейските фирми на американския пазар. От друга страна промяната на курса EUR/RUB води до точно противоположна ситуация спрямо руския пазар.

Оперативни рискове. Основните оперативни рискове са свързани с:

- възприети практики на оперативно управление, като постепенно се преодолява недостигът на управленски умения чрез повишаване на познавателното ниво на средния управленски персонал. Особено внимание се обръща на обучението и квалификацията на инженерния състав;
- недостиг на действително квалифицирана работна ръка. Дефицит на пазара на труда в региона по отношение на някои специфични професии – заварчици, оператори на CNC машини, настройчици, фрезисти. Противоедействието срещу тази негативна тенденция е в прилагането на програми за вътрешно – фирмено обучение и повишаване на квалификацията.

Очаквани рискове и несигурности през 2017 г.

Предвид силната обвързаност на нашата икономика със западно-европейския пазар, всяко негово дестабилизиране би се отразило на българското машиностроене и в частност на ХЕС. Голяма част от нашите дългосрочни партньори прогнозира запазване или дори леко покачване на търсенето през настоящата година. Макар тази година да изглежда сравнително по-спокойна за бизнес средата, ситуацията бързо би могла да се промени. В този смисъл съхраняването на добрите отношения между Европейския съюз и Русия е изключително важно. Развитието на икономическата обстановка в Русия като цяло продължава да бъде една от основните несигурности.

Резултатите за 2016 г. са добра стартова основа за продажбите през 2017 година, но тенденцията е трудно предвидима. През 2016 година потреблението на стомана за производство на машинни елементи в ЕС бележи ръст от 2,5%, като прогнозите за 2017 година са за нов ръст от 2,4%. Това ясно показва, че потенциалът на европейската икономика за ръст в областта на машиностроенето не е изчерпан, което е добра новина на фона на тревожните сигнали за потреблението в Азия.

ХЕС АД продължава да работи с краткосрочни заявки от страна на традиционните европейски клиенти, което вече разглеждаме като трайно установена практика. Това определено създава затруднения за предприятието. Благодарение на подобрената организация и направените през последните години инвестиции, през 2016 година ХЕС успяваше да отговаря своевременно на нуждите на своите клиенти. Точността и гъвкавостта на изпълнение на поръчките се запазиха на много добро ниво. Качество на продуктите също отбеляза прогрес, но все още предстои много работа в тази насока.

Факторите, които се очаква да окажат влияние върху разходите за 2017 г., дадени по-долу в реда на тяхната относителна тежест, са следните:

- Пазарните цени на суровини и материали за производство.
- Регионалната пазарна цена на работната сила.
- Цените на енергийните ресурси, като очакваната тенденция, е за покачване. Текущият относителен дял на енергийните разходи в себестойността на продукцията е 2,5%. Няколко процеса се явяват доминиращи консуматори. Взимат се мерки за промени в производствените процеси, с оглед намаляване на участието на доминиращи консуматори на енергоресурси.

II. Анализ на финансови и нефинансови основни показатели

1. Защита на околната среда

ХЕС АД разполага с пречиствателна станция за отпадни води с филтър-преса за обезвреждане водите от галваничния участък. Съблюдава се спазването на нормативно определените нива на параметрите на пречистените води, които подлежат на контрол.

2. Корпоративна социална отговорност

В ХЕС АД действа стратегия за корпоративна социална отговорност най-вече по отношение взаимоотношенията между дружеството и персонала.

Действат някои стимули и придобивки, които са над нормативно задължителните, а именно:

Бонуси в заплащането – в системата на определяне на месечното възнаграждение има и елементи на премиране.

За целия персонал са сключени застраховки „Живот“ и „Злополука и общо заболяване“ както и задължителната по нормативната уредба застраховка „Трудова злополука“.

Ежемесечно се предоставят ваучери за храна.

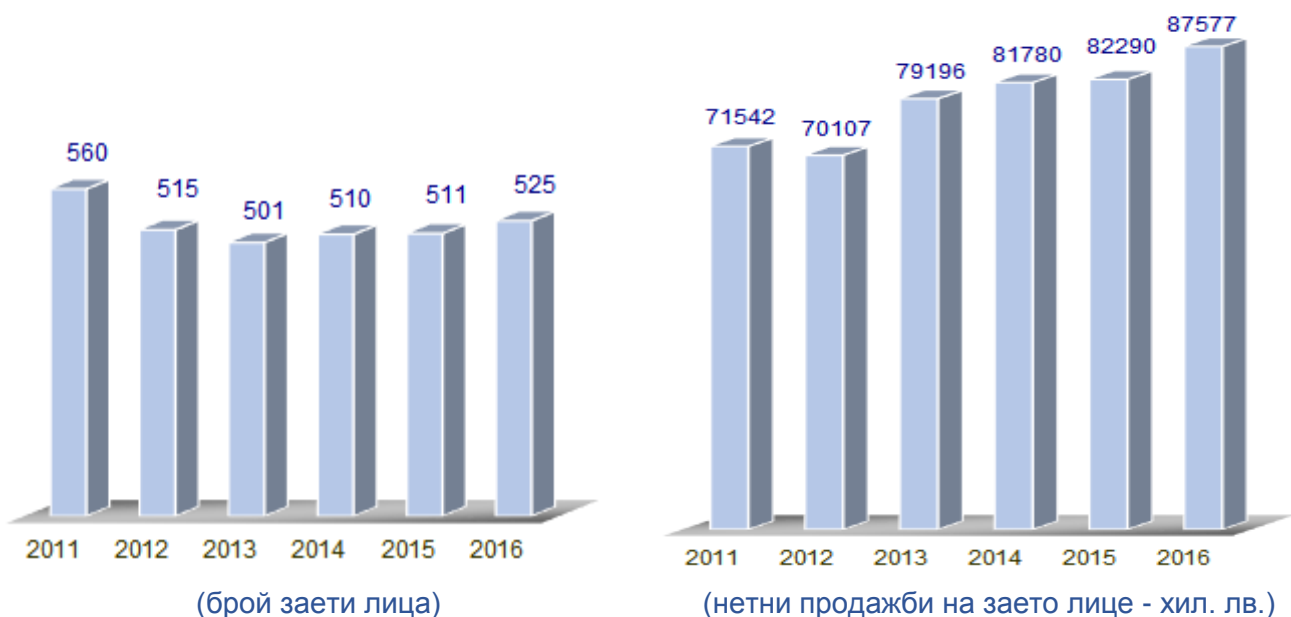
Изплащане на помощи за лечение, по радостни и тъжни поводи.

Отпускане средства за честване на празници и други.

Организиране на курсове за придобиване на професионална квалификация.

През 2016 година броят на наетите лица в предприятието остана без изменение. Такова е нашето предвиждане и за 2017 година. Основен стремеж на ръководството е да запази висококвалифицираните работници и служители.

Производителност на труда

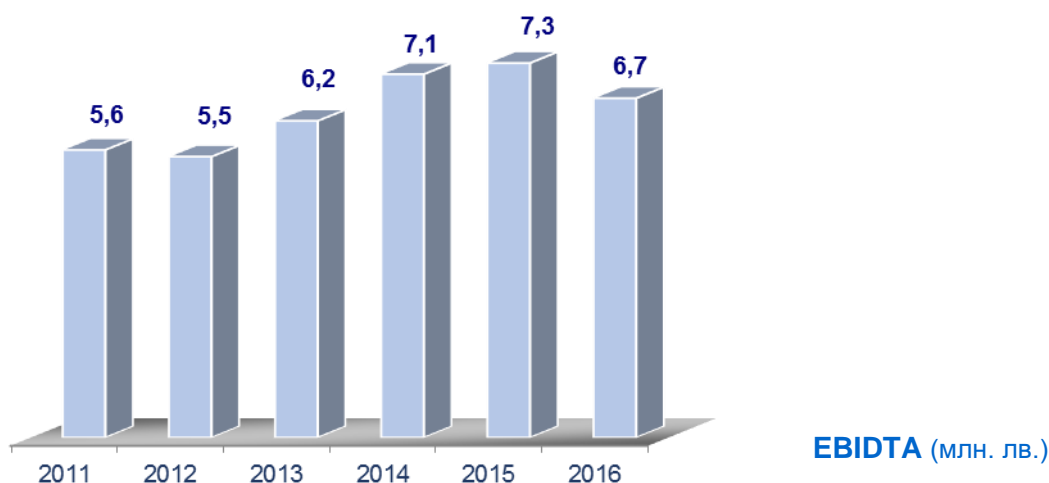

III. Важни събития, настъпили от началото на годината

След датата на годишното счетоводно приключване на ръководството на ХЕС АД не са известни важни и съществени събития, които биха могли да повлияят на инвеститорския интерес.

IV. Предвиждано развитие на дружеството и планирана стопанска политика

Брутна печалбата на дружеството за 2016 година е в размер на 4 142 хил. лева, което представлява намаление с 8,99 % в сравнение с 2015 година. Печалбата, принадлежаща на акционерите е в размер на 3 705 хил. лева, което дава основание на Съвета на директорите да предложи за поредна година разпределяне на дивидент.

Стремежът на ръководството е да запази размера на приходите и да инвестира в стратегическата цел – развитие на предприятието в условията на стагнация. Предвиждаме увеличаване производителността на труда и адекватен на това ефект върху възнагражденията. С помощта на ежегодно обновяваната инвестиционна програма предприятието подпомага създаването и развитието на ефективен технологичен елит, който да отговори на изискванията на големите потенциални клиенти.

Очаквани тенденции по отношение пазарите на хидравлични изделия и търсенето. Световното потребление на хидравлични елементи е в следните основни области на приложение:

- селскостопански машини (комбайни, трактори);
- строителни машини (багери, булдозери, ваянци, челни товарачи, бетонпомпи и други);
- товаро-разтоварни машини (кранове, мото и електрокари, самосвали);
- комунални почистващи и транспортни машини;
- машини за горската промишленост (дърводобив);
- в съоръжения с общо машиностроително приложение (преси, конвейери и други).

Хидравличните елементи се вграждат в цялостни инженерингови решения, отличаващи се с консерватизъм, при което не се очаква намаляване на световното им потребление във връзка със заместващ продукт или алтернативна технология.

Основните клиенти на хидравлични елементи са компании от развити индустриални икономики, които вграждат тези компоненти в свои завършени

комплексни продукти – машини и съоръжения. Поради тази причина, клиентите на хидравлични елементи са с изразени предпочитания за създаване и поддържане на дългосрочни договорни отношения за доставки, осигуряващи пълно комплектоване на продуктите им. При друга, по-малка част от клиентите, хидравличните елементи намират приложение за поддържане и ремонт на съществуващи хидравлични системи.

Очакваната тенденция е за намаляване на търсенето в средата на годината и леко завишено търсене през четвъртото тримесечие на 2017 година, което се дължи на обичайната сезонност в продажбите на нашите основни клиенти.

Очаквани тенденции в продажните цени. Използвайки удобната ситуация с понижените цени на стоманите в началото на четвъртото тримесечие на 2016 година ХЕС успя да договори известно намаление на цените при някой от масово използваните материали. Това беше отразено по съответен начин и в цените към нашите основни клиенти. За разлика от предходните няколко години, сега е малко вероятно договорените цени на стоманите да се задържат до края на годината. Увеличение сигурно ще има, а в зависимост от неговия размер, ще се оцени необходимостта от междинно предоговаряне на цените на нашите продукти с крайните клиенти. Във фирмата непрекъснато се провеждат активни действия по подобряване на процесите и икономии на средства с цел, макар и частично, да се редуцира влиянието на цените на суровините върху крайните продажни цени на изделията.

Очакваните тенденции по отношение на поръчките, производството и продажбите.

Обемът на поръчките в началото на 2017 година съвпада със силното начало на миналата година. През първото тримесечие очакваме ръст на продажбите от 2,5%, през второто – ръст от 3,3%, през третото – ръст от 0,8% и през четвъртото – ръст от 7,2%.

По отношение на пазарното разпределение, нашите прогнози са за 7% ръст на европейските ни пазари, запазване на поръчките от Северна Америка и лек спад в Русия.

С оглед на рисковете пред европейската икономика и предвид, че това е най-големият пазар за стоките на ХЕС АД, ние планираме нетните приходи от продажби през 2017 година да достигнат 47,4 млн. лева или ръст от около 3,16% в сравнение с 2016 година.

Очакваме 55,1% от годишните продажби или над 26 млн. лева да бъдат реализирани през първото полугодие на 2017 година.

Инвестиции.

През 2016 година инвестициите достигнаха 3,419. В инвестиционната програма за 2017 година са заложили около 7,7 млн. лева. основно за нови машини и модернизиране на производствените мощности. В тази сума не са включени проектите по програма „Конкурентоспособност“, тъй като постъпленията за направените през 2017 година инвестиции се очакват през 2018 година. При отваряне на процедура за финансиране на проекти по други оперативни програми, които представляват интерес за нас, дружеството ще участва в обявените конкурси, включително в програмите на Фонд „Условия на труд“.

V. Научноизследователска и развойна дейност

В предприятието функционират съответни направления и звена, които развиват дейности по усъвършенстване на производството, разработване и усвояване на нови продукти. И през 2016 година основните цели на звената, осъществяващи развойна дейност бяха насочени към задоволяване на нарасналите изисквания на клиентите с разработване на нови типове продукти; усъвършенстване на технологията на производство с цел повишаване на качеството на досега произвежданата гама;

оптимизация на технологичния и производствен процес с цел снижаване себестойността на продуктите и конкурентно ценово присъствие на пазара.

През 2016 продължи разработването на съвместния проект между ХЕС АД и М+С Казанлък (също част от портфолиото на Стара планина холд АД) по внедряването в производство на аксиално-бутални хидравлични изделия. Очакваме през 2017 година да бъдат реализирани първите продажби на изделията, но не предвиждаме те да окажат значително влияние на основните резултати на предприятието.

VI. Акции на дружеството

1. Собствени акции

ХЕС АД не притежава, не е придобивало и не е прехвърляло собствени акции през 2016 г.

Няма договорености за участие на служителите в капитала на емитента, включително чрез издаване на акции, опции или други ценни книжа на емитента.

2. Промени в цената на акциите на дружеството

Акциите на Хидравлични елементи и системи АД се търгуват на Основен пазар BSE, сегмент „Standard” на Българска фондова борса АД. През 2014 година капиталът на дружеството бе увеличен 6 пъти със собствени средства.

Пазарна цена на една акция в лева към края на годината, редуцирана към новия капитал на дружеството

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1,03	2,00	4,31	0,68	0,78	1,54	1,72	1,25	1,50	3,15	3,14	4,27

Високият ръст на пазарната капитализация на дружеството, според анализатори се дължи както на общата тенденция за добра оценка на акциите на качествените компании, листвани на Българската фондова борса – София, така и на резултатите на предприятието и доверието към мениджмънта на ХЕС АД. През 2016 година цената на акцията на ХЕС АД скочи с 37%, докато ръстът на сравнимия индекс BGTR30 е 19,7%.

Процентно движение на цената на акцията през 2016 г.

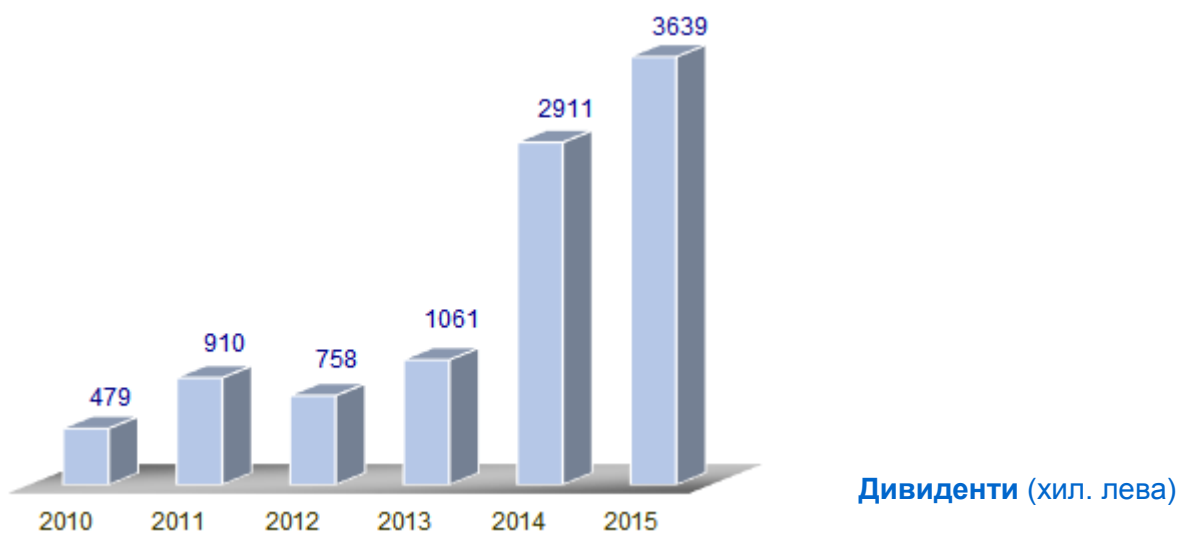

Източник: [Infostock.bg](http://infostock.bg)

3. Изплащане на дивиденди и лихви

Дружеството прилага политика на ежегодно разпределяне на дивиденди. От 1998 до 2016 г. ХЕС АД е изплащало дивидент всяка година. Брутната сума, заделена за дивидент през този период е в размер на 12,523 млн. лева.

Съветът на директорите предполага, че на редовното годишно общо събрание акционерите ще продължат традицията за разпределяне на част от финансовата печалба за дивидент.

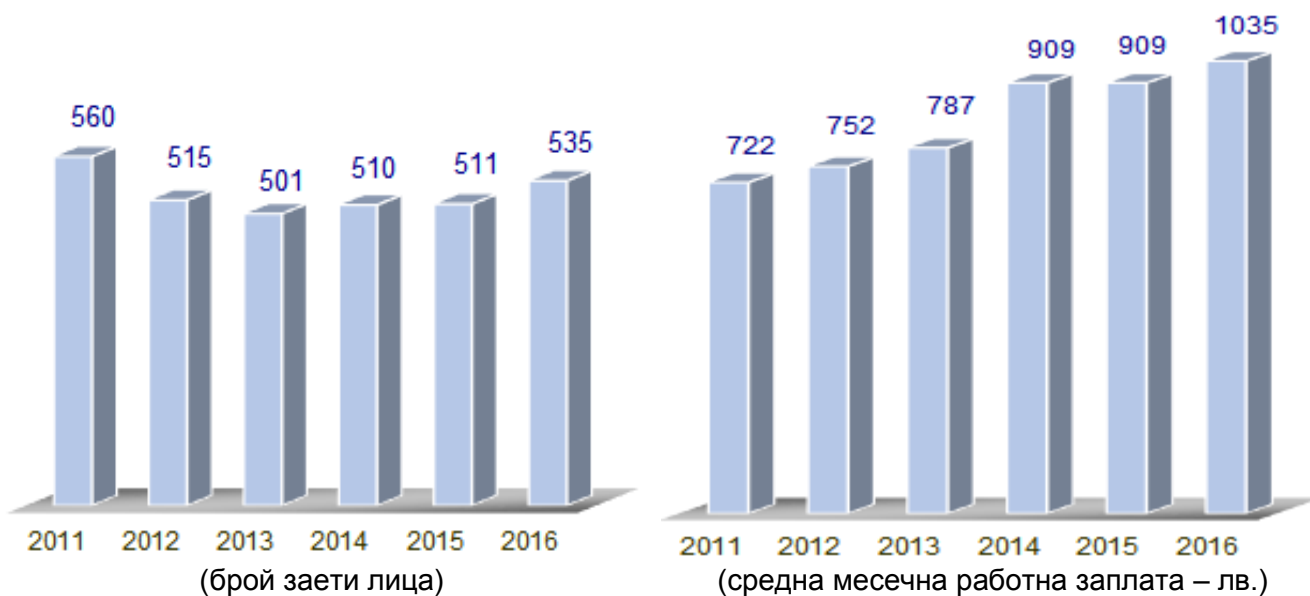

VII. Клонове. Служители

ХЕС АД няма клонове.

Средна численост на заетия персонал по категории за последните 3 години:

Категории	2014 г.	2015 г.	2016 г.
1. Работници	342	344	359
2. Специалисти с ръководни функции	52	48	40
3. Специалисти	86	90	108
4. Помощен и непромишлен персонал	30	29	28
Общо	510	511	535

VIII. Финансови инструменти, използвани от предприятието

1. Счетоводна политика

Съгласно действащото счетоводно законодателство в България, от началото на 2003 г. ХЕС АД прилага Международните стандарти за финансови отчети. Годишният финансов отчет за 2016 г. е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети, издадени или редактирани от Международния комитет по счетоводни стандарти (КМСС/IASB), както и от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС/IASB). Дружеството продължава същата счетоводна политика, както и при изготвянето на годишния финансов отчет за предходната финансова година.

При организиране на счетоводното отчитане на стопанските операции, дружеството е спазвало основните принципи, определени от Закона за счетоводството и изискванията, определени в Международните счетоводни стандарти, в Индивидуалния сметкоплан и индивидуалната Счетоводна политика на предприятието. За организиране на счетоводната отчетност е изграден Индивидуален сметкоплан. Окончателното приключване на счетоводните сметки се извършва само в края на финансовата година, която съвпада с календарната, съгласно изискванията на закона. Годишните финансови отчети се съставят след изготвяне на Годишната данъчна декларация и начисляване на дължимите данъци за отчетния период. Тогава се установява и окончателният финансов резултат на дружеството.

Счетоводното отчитане се извършва чрез използване на специализиран счетоводен програмен продукт.

2. Финансови инструменти

Финансовите инструменти, с които дружеството е оперирало през разглеждания период, е било с основна цел обезпечаване на инвестиционната програма и ефективното управление на оборотните средства. Използваните от ХЕС АД финансови инструменти през 2016 г. са както следва:

- С анекс е удължен срока на договора за заем между ХЕС АД и Лизингова компания АД до 22.01.2018 г.

- Към 31.12.2016 г. ХЕС АД има депозити в ИА Банк, клон Ямбол общо в размер на 5 500 хил. лева, при годишна лихва от 0,5 %.

Паричните средства в лева са оценени по номиналната им стойност. Сделките в чуждестранна валута се вписват в левове и валута при първоначалното си счетоводно отразяване, като към сумата в чуждестранна валута се прилага централният курс към датата на сделката. Паричните средства в чуждестранна валута се преоценяват, съгласно възприетата счетоводна политика, месечно по централен курс на БНБ. Паричните средства в чуждестранна валута при текущото им потребление се оценяват по централен курс в деня на операцията. Разликите от валутните курсове, възникващи при разплащането, се отчитат като финансов разход или приход през периода на възникването им.

3. Ликвидност

Основната маса парични средства в дружеството се генерира от основната дейност, като изключителен дял имат приходите от продажба на произведената продукция (хидравлични цилиндри). За 2016 г. паричните постъпления от основната дейност са 45 389 хил. лв.

Към края на периода ХЕС АД няма кредити.

Факторите, които влияят върху ликвидното състояние на дружеството основно са следните:

- Осигурено външно финансиране
- Ниво на осигуряване на запаси от основните материали
- Финансиране по проекти
- Гъвкави схеми на депозитите.

4. Експозиция на предприятието по отношение на риска

Пазарният риск е три вида:

Валутен риск – рискът, че стойността на финансов инструмент ще варира поради промяна във валутните курсове.

Лихвен риск - рискът, че стойността на финансов инструмент ще варира поради промени в пазарните лихвени проценти.

Ценовият риск – това е рискът, че стойността на даден финансов инструмент ще варира в резултат на промени в пазарните цени.

Към 31.12.2016 г. лихвоносните финансови инструменти на ХЕС АД са само предоставените заеми и депозити в лева.

Кредитен риск. ХЕС АД е предоставил заеми на „Лизингова компания” АД, фирма с дългогодишна неопетнена кредитна репутация, което минимизира кредитния риск.

Поради характера на финансовите инструменти, използвани от ХЕС АД, ликвидния риск и лихвения риск на паричния поток също са сведени до минимум.

IX. Декларация за корпоративно управление

1. Кодекс за корпоративно управление

Дружеството спазва по целесъобразност кодекса за корпоративно управление, одобрен от заместник-председателя на КФН.

ХЕС АД осъществява редица инициативи и корпоративни практики в няколко основни направления, изпълнението на които е подчинено на приоритети, като: прозрачност в дейността на корпоративното ръководство; защита правата на акционерите; обезпечаване на равнопоставено отношение към всеки акционер (включително миноритарните и чуждестранните акционери); съобразяване с лицата, заинтересовани от управлението и устойчивото развитие на дружеството; осигуряване на своевременно и точно разкриване на изискуемата по закон информация, свързана с ХЕС АД относно важни проблеми на финансовото състояние, резултатите от дейността, собствеността и управлението на дружеството; подпомагане на стратегическото управление на ХЕС АД, ефикасен контрол и отчетност относно дейността на съвета на директорите.

2. Приложение на кодекса

Основна насока при прилагането на кодекса е повишаване на доверието на акционерите, инвеститорите и заинтересованите от управлението и дейността на дружеството лица. И през 2016 година продължи утвърждаването и прилагането на различни начини за разкриване на текуща информация относно финансовото и икономическото състояние на компанията и важни корпоративни събития, както и тяхното популяризиране.

Всички финансови отчети на предприятието се изготвят съгласно МСС, а годишният одит се извършва от независим одитор с оглед осигуряване на безпристрастна и обективна преценка за начина, по който са изготвени и представени тези отчети. Прилага се ротационен принцип при избора на външен одитор. Отчетите се придружават от подробни доклади за дейността. От 2009 година функционира одитен комитет, избран от акционерите. Общото събрание на акционерите прие Политика за възнагражденията на членовете на СД, която има за цел да подкрепи дългосрочните бизнес цели на компанията и да насърчава поведение, което подкрепя създаването на стойност за акционерите, като в същото време осигурява конкурентно възнаграждение, което е достатъчно да привлече и задържи директори с качества, необходими за успешно управление и развитие на дружеството.

За повишаване нивото на информираност и заинтересованост на акционерите и насърчаване на активността и участието им в управлението на ХЕС АД и през 2016 година продължи поддържането на специален раздел на интернет страницата на дружеството www.hes-co.com, в който се отразява текуща информация относно дейността на дружеството и важни корпоративни събития. Продължава практиката за изпращане на своевременни отговори на писма и запитвания на акционери, включително и на тези, получени по електронната поща и съхраняването им в регистър, надлежно воден от директора за връзка с инвеститорите. На електронната страница са публикувани координатите на дружеството, както и тези на директора за връзка с инвеститорите, чрез което акционери и заинтересовани лица се насърчават да търсят необходимата им информация.

Контролът относно процеса на разкриване на информация от ХЕС АД е многопосочен. До този момент не са констатирани нарушения на разпоредбите и сроковете за оповестяване. От друга страна е възприета практиката за публикуване на финансовите отчети на електронната страница на дружеството – непосредствено след изпращането им на регулаторния орган и на обществеността, което дава възможност за контрол от акционерите, инвеститорите и всички заинтересовани лица. Друга форма

на контрол относно процеса на разкриване на информация се осъществява от членовете на Съвета на директорите спрямо директора за връзки с инвеститорите.

Своевременно се представяха отчети и текуща информация до Комисията за финансов надзор и обществеността. Редовно са водени регистрите: за заявки за информация от акционерите, за материали за Общото събрание на акционерите, за протоколите от заседанията на Съвета на директорите и за изпратените отчети и текуща информация.

За осигуряване достигането на оповестяваната информация до възможно най-широк кръг лица едновременно и по начин, който да не ги дискриминира, ХЕС АД е сключил договор за информационни услуги с интернет медията Инфосток.БГ.

Свикването на редовното годишно общо събрание на акционерите се извършва в съответствие и с установените правила за даване на публичност на поканата, дневния ред и конкретните предложения за решения. Всички писмени материали по точките от дневния ред се предоставят на разположение на акционерите в определени часове на адреса на управление и интернет страницата. Дружеството прие правила за гласуване на общо събрание на акционерите чрез пълномощник. На интернет страницата се публикува образец на пълномощно за участие в общото събрание на акционерите.

ХЕС АД участва активно в различни форми на взаимно сътрудничество с държавни институции и неправителствени организации, имащи отношение към корпоративното управление в страната. През отчетната година за пореден път отчитаме полза от сътрудничеството и членството си в Асоциацията на индустриалния капитал в България. Участвахме в семинари, организирани от Асоциацията на индустриалния капитал в България и Асоциацията на директорите за връзки с инвеститорите в България.

3. Оценка на прилагането на кодекса

Ръководството на дружеството е приело и ежегодно актуализира своя собствена Програма за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление на ХЕС АД.

Дружеството прилага функционираща система за многопосочно разкриване на информация относно текущото финансово и икономическо състояние на предприятието, както и относно цялостната му дейност, включително работата на Съвета на директорите, което е обективна предпоставка за повишаване доверието на акционерите и заинтересованите лица в управлението на дружеството.

С оглед промените в нормативната уредба от средата на 2016 година прилагането по целесъобразност на кодекса за корпоративно управление, одобрен от заместник-председателя на КФН е процес, който ще продължи и през настоящата година.

Утвърдена е практиката на актуализиране на вътрешните актове на дружеството в съответствие с промените в нормативната уредба. С оглед привеждане дейността в съответствие с кодекса за корпоративно управление, през месец февруари 2017 година бяха актуализирани вътрешните правила за вътрешен контрол и управление на риска. Бяха приети нови правила за дейността на одитния комитет, които ще бъдат предложени за одобрение от общото събрание на акционерите.

Прегледът на кодекса за корпоративно управление относно прилагането на заложения в него принцип „спазвай или обяснявай“ води до заключението, че дружеството спазва кодекса като цяло. Някои негови текстове не биха могли да бъдат спазени, защото са неприложими за дружеството.

Прилагането на кодекса е отговорност на корпоративното ръководство. В този смисъл определени текстове в кодекса, като брой дружества, в които членовете на

Съвета на директорите могат да заемат ръководни позиции или ограничаване броя на последователните мандати на независимите директори са неприложими, доколкото изборът на членовете на съвета на директорите е право и прерогатив на акционерите.

Дружеството поддържа и англоезична версия на корпоративната интернет страница, но на този етап обявената регулирана информация е само на български език.

Тук е мястото да посочим, че в кодекса са заложили добри практики, но въпреки усилията на корпоративното ръководство, прилагането на някои от тях за съжаление е възпрепятствано от неясно мотивирани нормативни ограничения. Ръководството на дружеството предприема действия за насърчаване участието на акционери в общото събрание, но през последните години констатираме спад на техния интерес. Това се дължи на силно ограничително тълкуване от страна на правоприлагащи органи на текстове от европейски директиви и препоръки, които свеждат участието в общо събрание до рестрикцията акционерите да гласуват само „за“ или „против“, без да имат възможност тяхното предложение по същество да бъде разгледано от събранието и да бъде взето друго решение по него, различно от обявеното.

В заключение можем да обобщим, че дейността на Съвета на директорите на ХЕС АД през 2016 година е била в съответствие с утвърдената програма и кодекса.

И през 2017 г. мениджмънтът на ХЕС АД ще се стреми да прилага принципите за добро корпоративно управление, като осигурява своевременно и точно разкриване на информация по всички въпроси, свързани със собствеността, дейността и управлението на предприятието, правата, задълженията и финансовото му състояние, публично оповестяване на което би могло да окаже значимо влияние върху цената на емитираните от ХЕС АД ценни книжа, търгувани на регулирания пазар.

4. Система на вътрешен контрол и управление на риска

Ръководството на дружеството изготвя годишен доклад за дейността, както и финансов отчет за всяка финансова година, който дава вярна и честна представа за финансовото състояние на предприятието към края на годината, за финансовите резултати от дейността и за паричните потоци в съответствие с приложимата счетоводна рамка. Отговорността на ръководството включва и прилагане на система за вътрешен контрол за предотвратяване, разкриване и изправяне на грешки и неверни изложения, допуснати в резултат на действия на счетоводната система. В тази връзка ръководството спазва следните основни принципи в своята дейност:

- придържане към определена управленска и счетоводна политика, оповестявана във финансовите отчети;
- извършване на всички операции в съответствие със законовите и подзаконовни нормативни актове;
- отразяване на всички събития и операции своевременно, с точен размер на сумите в подходящите сметки и за съответния отчетен период, така че да позволяват изготвянето на финансовите отчети в съответствие с конкретно зададената счетоводна рамка;
- спазване на принципа на предпазливостта при оценката на активите, пасивите, приходите и разходите;
- установяване и прекратяване на измами и грешки;
- пълнота и правилност на счетоводната информация;
- изготвяне на надеждна финансова информация; придържане към международните стандарти за финансова отчетност и спазване на принципа на действашо предприятие.

5. Информация по чл. 10 от Директива 2004/25/ЕО

Дружеството няма значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО. Няма притежатели на ценни книжа със специални права на контрол. Не съществуват ограничения върху правата на глас. Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния договор са посочени в публикувания устав на дружеството и не се регулират от корпоративното ръководство. Решение за обратно изкупуване и емитиране на акции се взема от акционерите по реда на закона. Уставът е предвидил и правомощия на Съвета на директорите за емитиране на акции. http://www.hes-co.com/bg/files/HES_Ustav_2014.pdf

6. Информация за членовете на Съвета на директорите

ХЕС АД има едностепенна структура на управление. Съветът на директорите е управителен орган на ХЕС АД, който осъществява планирането и координацията на цялостната дейност на дружеството, очертана в неговия предмет, като извършва всички предвидени в закона и устава действия по организация, ръководство и контрол. Ежегодно Съветът на директорите изготвя доклад за дейността на дружеството. Организацията на работата му, както и неговите задължения, отговорности и правомощия са регламентирани и конкретизирани с правилник за работата на Съвета на директорите на ХЕС АД. Съветът на директорите взема своите решения на заседания, които се провеждат най-малко веднъж на три месеца, съгласно нормативно установените изисквания относно реда за свикването и провеждането им.

Съставът на избрания от Общото събрание Съвет на директорите гарантира независимостта и безпристрастността на оценките и действията на неговите членове по отношение функционирането на дружеството.

Съветът на директорите се състои от 3 лица:

- ЛОМА ЕООД – град София, ЕИК 121684645 – Председател на СД, представлявано от Евгений Василев Узунов;
- Велев Инвест ООД – град София, ЕИК 175064007 – член на СД и Изпълнителен директор, представлявано от Васил Георгиев Велев
- МАЯ-ПЛ ООД – град Пловдив, ЕИК 200108608 – член на СД, представлявано от Спас Борисов Видев.

Прокурист на дружеството е Георги Атанасов Георгиев.

Търговски пълномощници на дружеството са Димитър Павлов Върбанов и Венцислав Иванов Калудов.

Информация за възнагражденията, получени общо през годината от членовете на Съвета на директорите се съдържа в отделен доклад.

Информация за придобитите, притежаваните и прехвърлените от членовете на Съвета на директорите през годината акции на дружеството, както и за правата на им да придобиват акции и облигации на дружеството е посочена в раздел XI от доклада.

Участие на членовете на Съвета на директорите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

<i>Член на Съвета на директорите</i>	<i>дружества, в които притежава повече от 25 % от капитала</i>	<i>участие като прокуристи, управители или членове на съвети в други дружества или кооперации</i>
Лома ЕООД	Институт за изследване на глобализацията ООД – София	М+С Хидравлик АД – Казанлък

Велев Инвест ООД	Бик Холд ООД – София Интерфининвест АД, Етрополе	М+С Хидравлик АД – Казанлък
МАЯ-ПЛ ООД	Няма такива	Няма такива

През отчетната година членовете на Съвета на директорите или свързани с тях лица не са сключвали с дружеството договори, които излизат извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия

Спазено е изискването на закона най-малко една трета от членовете на Съвета да бъдат независими лица. Няма изменения и в утвърдените специални критерии за избор на член на Съвета на директорите.

В досегашната си практика Съветът на директорите не се е сблъсквал със ситуация на възникнал пряк или непряк конфликт на интереси между член на управителния орган и акционер. Няма установен случай на преки или косвени конфликти между интереса на член на Съвета на директорите и интереса на дружеството. Членовете на Съвета на директорите или свързани с тях лица не са сключвали с дружеството договори, които излизат извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия.

От 2009 година функционира одитен комитет, избран от акционерите. Одитният комитет се състои от три лица. За членове на одитния комитет могат да бъдат избирани лица, които отговарят на изискванията на закона. Одитният комитет извършва прегледи на процесите по финансово отчитане в предприятието, системите за вътрешен контрол и за управление на рисковете.

7. Политика на многообразие

Дружеството не прилага политика на многообразие по отношение на управителния орган във връзка с аспекти, като възраст, пол или образование и професионален опит. Структурата на управление е определена в устава на дружеството. Съветът на директорите се състои от три юридически лица, които съответно са определили физически лица, които да ги представляват. Изборът на членовете на съвета на директорите е право и прерогатив на акционерите.

Х. Допълнителна информация по приложение 10 на Наредба № 2 на КФН

1. *Информация, дадена в стойностно и количествено изражение относно основните категории стоки, продукти и/или предоставени услуги, с посочване на техния дял в приходите от продажби на емитента като цяло и промените, настъпили през отчетната финансова година.*

Продажби през 2016 г. по видове хидравлични изделия	Брой	Стойност (хил. лв.)	Дял в приходите от продажби (%)
Бутални цилиндри	133 684	37 245	82,1
Плунжерни цилиндри	12 033	1 809	4,0
Телескопични цилиндри	1 474	2 079	4,6
Компоненти за хидравлични изделия	17 334	4 256	9,4
Общо:	164 525	45 389	

2. Информация относно приходите, разпределени по отделните категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информация за източниците за снабдяване с материали, необходими за производството на стоки или предоставянето на услуги с отразяване степента на зависимост по отношение на всеки отделен продавач или купувач/потребител, като в случай, че относителният дял на някой от тях надхвърля 10 на сто от разходите или приходите от продажби, се предоставя информация за всяко лице поотделно, за неговия дял в продажбите или покупките и връзките му с емитента.

Информацията относно приходите и тяхното разпределение по отделни категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информацията за източниците за снабдяване с материали, необходими за производството на стоки или предоставянето на услуги е дадена в Раздел I на настоящия доклад.

Клиенти на ХЕС АД, които имат дял в продажбите, надхвърлящ 10% са: PALFINGER GROUP и РОСТСЕЛМАШ.

Доставчици на ХЕС АД, които имат дял в покупките, надхвърлящ 10% са: Макс Метал ЕООД – доставчик на стоманени тръби; МЕТАЛТРАНС ООД Перник – доставчик на плътни стомани и ламарини.

3. Информация за сключени големи сделки и такива от съществено значение за дейността на емитента.

Общото събрание на акционерите на Хидравлични елементи и системи АД, проведено на 05.06.2016 година взе решение да се разпредели сума в размер на 3638751 лева за изплащане на дивиденди за 2015 година.

4. Информация относно сделките, сключени между емитента и свързани лица, през отчетния период, предложения за сключване на такива сделки, както и сделки, които са извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които емитентът или негово дъщерно дружество е страна с посочване на стойността на сделките, характера на свързаността и всяка информация, необходима за оценка на въздействието върху финансовото състояние на емитента.

Няма сделки които са извън обичайната дейност на емитента или такива, които съществено се отклоняват от пазарните условия.

5. Информация за събития и показатели с необичаен за емитента характер, имащи съществено влияние върху дейността му, и реализираните от него приходи и извършени разходи; оценка на влиянието им върху резултатите през текущата година.

Няма събития и показатели с необичаен характер, оказали съществено влияние върху дейността на емитента.

6. Информация за сделки, водени извънбалансово - характер и бизнес цел, посочване финансовото въздействие на сделките върху дейността, ако рискът и ползите от тези сделки са съществени за емитента и ако разкриването на тази информация е съществено за оценката на финансовото състояние на емитента.

Няма извънбалансови сделки.

7. Информация за дялови участия на емитента, за основните му инвестиции в страната и в чужбина (в ценни книжа, финансови инструменти, нематериални активи и недвижими имоти), както и инвестициите в дялови ценни книжа извън неговата икономическа група и източниците/начините на финансиране.

ХЕС АД, притежава дялове в следните български компании:

СПХ Транс ООД, 5 дяла с номинал 100 лева, представляващи 5% от капитала.

Интернешънъл Асет банк АД, 1979788 акции с номинал един лев, представляващи 6,5% от капитала.

ЗАД Асет Иншурънс АД, 21000 акции с номинал 100 лева, представляващи 20% от капитала.

Дружеството няма инвестиции в чужбина.

8. Информация относно сключените от емитента, от негово дъщерно дружество или дружество майка, в качеството им на заемополучатели, договори за заем с посочване на условията по тях, включително на крайните срокове за изплащане, както и информация за предоставени гаранции и поемане на задължения.

Към 31.12.2016 г. ХЕС АД няма сключен договор за кредит, няма задължения по заеми.

Към 31.12.2016 г. Стара планина холд АД (дружество майка) няма задължения по заеми.

9. Информация относно сключените от емитента, от негово дъщерно дружество или дружество майка, в качеството им на заемодатели, договори за заем, включително предоставяне на гаранции от всякакъв вид, в това число на свързани лица, с посочване на конкретните условия по тях, включително на крайните срокове за плащане, и целта, за която са били отпуснати.

ХЕС АД има договор за заем на Лизингова компания АД - София от 2007 год. в размер на 1 млн. лева за срок до 22.02.2017 г., при годишна лихва 3% и тримесечни лихвени плащания.

Стара планина холд АД – дружество майка има следните договори за заем:

Договор от 04.03.2008 г. със „Сокс БГ“ ООД в размер на 180 хил. лв. с анексиран срок на погасяване 04.03.2017 г. при 4.5% годишна лихва.

Договор от 09.11.2009 г. със „Сокс БГ“ ООД в размер на 195 хил. лв. с анексиран срок на погасяване 09.11.2017 при 4.5% годишна лихва.

Договор от 01.10.2012 г. с „Фазан“ АД, дъщерно дружество на Стара планина холд АД, в размер на 760 хил. лв. с анексиран срок на погасяване до 01.10.2017 г. при 4.5% годишна лихва.

Договор от 01.10.2013 г. с „Лизингова компания“ АД, дружество с малцинствено участие от портфейла на Стара планина холд АД, в размер на 1100 хил. лв. с анексиран срок на погасяване 01.10.2017 г. при 3 % годишна лихва.

Договор от 28.04.2015 г. с „Лизингова компания“ АД, дружество с малцинствено участие от портфейла на Стара планина холд АД, в размер до 1 600 хил. лв. с анексиран срок на погасяване до 28.04.2017 при 3% годишна лихва. Салдо към края на отчетния период 1 550 хил. лева.

Договор от 14.05.2015 г. с „Българска роза“ АД, асоциирано дружество на Стара планина холд АД, в размер до 1000 хил. лева с анексиран срок на погасяване до 14.05.2017 при 4,5% годишна лихва. Погасен към края на отчетния период.

Договор от 16.05.2016 г. с „Боряна“ АД, асоциирано дружество на Стара планина холд АД, в размер до 500 хил. лв. със срок на погасяване 16.05.2017 г. при 4,5% годишна лихва. Салдо към края на отчетния период 370 хил. лева.

10. Информация за използването на средствата от извършена нова емисия ценни книжа през отчетния период.

През отчетния период няма ново емитиране на ценни книжа.

11. Анализ на съотношението между постигнатите финансови резултати, отразени във финансовия отчет за финансовата година, и по-рано публикувани прогнози за тези резултати.

От месец юни 2009 година ХЕС АД публикува ежемесечни прогнози за продажбите. Анализът показва, че публикуваните прогнози отразяват справедливо постигнатите по-късно финансови резултати, включително и в годишния финансов отчет на дружеството.

12. *Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуалните заплахи и мерки, които емитентът е предприел или предстои да предприеме с оглед отстраняването им.*

Политиката на ХЕС АД е насочена основно към ефективно управление на финансовите ресурси, така че да бъде обезпечена инвестиционната програма на дружеството и да се поддържа оптимален обем на оборотните средства. Свободните парични ресурси, получени чрез използването на финансови инструменти извън обичайната дейност, са разпределени по депозити и заеми, при договорени най-добри условия за получаване на доход. Информация за последните е предоставена в Раздел I на настоящия доклад.

ХЕС АД обслужва всичките си задължения съгласно договореностите, така че няма евентуални заплахи, за които да се предвиждат мерки за отстраняването им.

13. *Оценка на възможностите за реализация на инвестиционните намерения с посочване на размера на разполагаемите средства и отразяване на възможните промени в структурата на финансиране на тази дейност.*

Инвестиционните дейности на ХЕС АД са насочени към изпълнение на приетите инвестиционни Програми за технологично и организационно развитие. Възможностите за реализация са в пряка връзка с осигуряване на необходимото финансиране и ефективното въвеждане на инвестициите в оперативната дейност.

14. *Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на емитента и на неговата икономическа група.*

ХЕС АД управлява своите инвестиции, като поставя високи, но постижими цели в областта на качеството, производителността и рентабилността. Повече внимание се отделя в сферата на опазване на околната среда, развитието на човешките ресурси и корпоративната социална отговорност. През отчетния период няма промени в основните принципи на управление на ХЕС АД.

15. *Информация за основните характеристики на прилаганите от емитента в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рискове.*

С цел осигуряване на независима и обективна оценка на финансовите отчети, годишният одит на ХЕС АД се извършва от независим експерт-счетоводител. Всички финансови отчети се изготвят съгласно международните счетоводни стандарти. Текущата финансово-счетоводна дейност на дружеството е обект на периодичен контрол и анализ от страна на управителния орган. Има утвърдена практика за периодично обсъждане на заседания на Съвета на директорите текущите финансови резултати от дейността на дружеството, в т. ч. и изпълнението на инвестиционната програма.

16. *Информация за промените в управителните и надзорните органи през отчетната финансова година.*

ХЕС АД има едностепенна структура на управление. Съветът на директорите се състои от 3 лица.

Данни са Съвета на директорите са посочени в декларацията за корпоративно управление.

17. *Информация за размера на възнагражденията, наградите и/или ползите на всеки от членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от емитента, независимо от това, дали са били включени в разходите на емитента или произтичат от разпределение на печалбата.*

Информацията се съдържа в отделен Доклад за прилагане на Политиката за възнагражденията на членовете на Съвета на директорите.

18. *Информация за притежавани от членовете на управителните и на контролните органи, прокуристите и висшия ръководен състав акции на*

емитента, включително акциите, притежавани от всеки от тях поотделно и като процент от акциите от всеки клас, както и предоставени им от емитента опции върху негови ценни книжа - вид и размер на ценните книжа, върху които са учредени опциите, цена на упражняване на опциите, покупна цена, ако има такава, и срок на опциите.

Членът на Съвета на директорите „Велев Инвест” ООД притежава 11373 акции (0,06%) от капитала, няма промяна в дяловото участие.

Останалите членове на Съвета на директорите не притежават акции от дружеството. От висшия ръководен състав: Георги Атанасов Георгиев – Прокурорист, притежава 1920 акции (0,01%) от капитала на ХЕС АД, няма промяна в дяловото участие. Димитър Павлов Върбанов – Търговски пълномощник, притежава 2760 акции (0,02%) от капитала на ХЕС АД, няма промяна в дяловото участие.

Няма специални права или ограничения за членовете на управителния орган да придобиват акции на дружеството.

19. *Информация за известните на дружеството договорености (включително и след приключване на финансовата година), в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции или облигации от настоящи акционери или облигационери – не са известни такива договорености.*

20. *Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на емитента в размер най-малко 10 на сто от собствения му капитал.*

ХЕС АД няма висящи съдебни, административни или арбитражни производства, както и решения или искания за прекратяване и обявяване в ликвидация.

21. *Данни за директора за връзки с инвеститора, включително телефон и адрес за кореспонденция.*

Директор за връзки с инвеститорите: Николай Петров Митанкин, тел. 02/963-41-61, моб.: 0888-804-844, адрес за кореспонденция: 1113 София, ул. „Фр. Ж. Кюри” № 20, ет. 9.

XI. Анализ и разяснение на информацията по приложение 11 на Наредба № 2 на КФН

1. *Структура на капитала на дружеството, включително ценните книжа, които не са допуснати до търговия на регулиран пазар в Република България или друга държава членка, с посочване на различните класове акции, правата и задълженията, свързани с всеки от класовете акции, и частта от общия капитал, която съставлява всеки отделен клас.*

Към 31.12.2016 г. акционерният капитал на ХЕС АД е в размер 18 193 752 лева, разпределен в 18 193 752 броя поименни безналични, обикновени (непривилегировани), свободно прехвърляеми акции с номинална стойност 1 лев, с право на 1 глас в ОСА, право на дивидент и ликвидационен дял. Всички акции са от един клас.

Няма акции на ХЕС АД, които не са допуснати до търговия на регулиран пазар в Република България или друга държава членка. ХЕС АД не е издавало облигации.

По данни, получени от Централен депозитар АД, към 31 декември 2016 година ХЕС АД има 963 акционери. 880 физически лица притежават 930304 акции (5,1%) и 47 юридически лица притежават 17263448 акции (94,9%).

2. *Ограничения върху прехвърлянето на ценните книжа, като ограничения за притежаването на ценни книжа или необходимост от получаване на одобрение от дружеството или друг акционер.*

Няма никакви ограничения върху прехвърлянето на ценните книжа.

3. Информация относно прякото и непрякото притежаване на 5 на сто или повече от правата на глас в общото събрание на дружеството, включително данни за акционерите, размера на дяловото им участие и начина, по който се притежават акциите.

Акционер	брой акции %			
	31.12.2015		31.12.2016	
Стара планина холд АД, София	11 740 584	64,53%	11 740 584	64,53%
Славяна АД, град Славяново	1 506 600	8,28 %	1 506 600	8,28%
ЗУПФ Алианц България АД, София	1 271 274	6,99%	1 271 274	6,99%

Пенсионните фондове на ПОК Алианц България притежават общо 11,88% от капитала на ХЕС АД.

Няма физически лица, притежаващи над 5% от капитала на дружеството.

Стара планина холд АД притежава 98,74 % от капитала на Славяна АД.

4. Данни за акционерите със специални контролни права и описание на тези права.

Няма акционери със специални контролни права.

5. Системата за контрол при упражняване на правото на глас в случаите, когато служители на дружеството са и негови акционери и когато контролът не се упражнява непосредствено от тях.

Няма система за контрол при упражняване на правото на глас.

6. Ограничения върху правата на глас, като ограничения върху правата на глас на акционерите с определен процент или брой гласове, краен срок за упражняване на правата на глас или системи, при които със сътрудничество на дружеството финансовите права, свързани с акциите, са отделени от притежаването на акциите.

Няма никакви ограничения върху правата на глас, включително ограничения върху правата на глас на акционерите с определен процент или брой гласове, краен срок за упражняване на правата на глас или системи, при които със сътрудничество на дружеството финансовите права, свързани с акциите, са отделени от притежаването на акциите.

7. Споразумения между акционерите, които са известни на дружеството и които могат да доведат до ограничения в прехвърлянето на акции или правото на глас.

На дружеството не са известни споразумения между акционерите, които могат да доведат до ограничения в прехвърлянето на акции или правото на глас.

8. Разпоредбите относно назначаването и освобождаването на членовете на управителните органи на дружеството и относно извършването на изменения и допълнения в устава.

Право да извършва назначаване и освобождаване на членове на управителните органи на дружеството има само Общото събрание на акционерите. Решенията се вземат с мнозинство 2/3 от представените акции.

Право да извършва изменения и допълнения в устава на дружеството има само Общото събрание на акционерите. Решенията се вземат с мнозинство 2/3 от представените акции.

9. Правомощията на управителните органи на дружеството, включително правото да взема решения за издаване и обратно изкупуване на акции на дружеството.

Съветът на директорите на ХЕС АД има следните компетенции:

- осъществява планирането и координацията на цялостната дейност на дружеството, очертана в неговия предмет по този устав чрез извършване на

всички предвидени от него действия по организацията, ръководството и контрола на отделните звена и персонала, които не са резервирани изрично за решаване от Общото събрание;

- избира между членовете си председател и зам. председател;
- приема организационно-управленската структура и другите вътрешни правила на дружеството;
- приема правила за своята работа;
- определя щата, организационната структура на дружеството и функциите и задачите на отделните звена и взаимоотношенията между тях;
- определя реда за назначаване и освобождаване на персонала, длъжностните характеристики и размера на трудовото възнаграждение;
- създава необходимите материални и финансови условия за изпълнение на заданията на отделните звена на дружеството;
- взема решения за образуване на парични фондове и реда за тяхното набиране;
- взема решение за придобиване и отчуждаване на недвижими имоти и вещни права; ползване на инвестиционни кредити; даване гаранции и поемане на поръчителство; придобиване и предоставяне на лицензи, учредяване на ипотека и залог върху дълготрайни активи на дружеството;
- приема и предлага на Общото събрание за одобряване годишния финансов отчет, доклада за дейността на дружеството и предложение за разпределение на печалбата;
- съдейства на директора за връзки с инвеститорите и контролира изпълнението на функциите му;
- обсъжда и решава всички въпроси, освен тези, които са от компетентността на Общото събрание.

Уставът на ХЕС АД овластява Съвета на директорите да увеличава капитала на дружеството в размер до 101 000 000 (сто и един милиона) чрез издаване на нови акции в продължение на пет години от регистриране на тази разпоредба на устава в Търговския регистър – 11.06.2014 г.

Съветът на директорите без да бъде изрично овластен за това от Общото събрание, не може да извършва сделките, посочени в чл. 114 от ЗППЦК.

Сделките на дружеството с участието на заинтересувани лица, извън посочените по-горе, подлежат на предварително одобрение от Съвета на директорите.

10. Съществени договори на дружеството, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на дружеството при осъществяване на задължително търгово предлагане, и последиците от тях, освен в случаите когато разкриването на тази информация може да причини сериозни вреди на дружеството; изключението по предходното изречение не се прилага в случаите, когато дружеството е длъжно да разкрие информацията по силата на закона.

Няма такива договори.

11. Споразумения между дружеството и управителните му органи или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане.

Няма такива споразумения.

□ □ □ □ □

Докладът за дейността е приет на заседание на Съвета на директорите на Хидравлични елементи и системи АД на 10.03.2017 година.